

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1093

av **Finn Bengtsson (M)**

Finansierad välfärd även i framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en bred parlamentarisk samling om hur en hållbar finansiering av välfärden för framtiden kan uppnås och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en god tradition av väl underbyggda politiska beslut. Gedigna offentliga utredningar, remissförfaranden och parlamentariska behandlingar föregår under ansenlig tid ofta besluten.

Detta är inte möjligt i alla frågor, inte ens om de är stora. Förändringsbehovet kan vara alltför akut. Men där det har varit möjligt har det tjänat oss väl och kontrasterar mot många andra europeiska länder, där hastigt hopkomna förslag kan dras tillbaka efter protester.

Pensionsreformen kan sägas vara ett sådant gott exempel. Den demografiska bomb som fortfarande tickar i många andra länder är i hög grad desarmerad här. Medborgarna har mer makt över sina pensioner. Valfriheten är större.

Den framtida finansieringen av välfärdstjänsterna är ett sedan lång tid bland experter omdiskuterat och analyserat ämne. Långtidsutredningar, ESO-rapporter, ett flertal enskilda studier – som Borgkommissionen – har kommit till liknande slutsatser.

Det finns ett gap mellan vad medborgarna efterfrågar och vad det offentliga kan leverera, och det växer. I synnerhet ser så ut att vara fallet för sjukvård, men gapet växer även för exempelvis äldreomsorg.

En rad faktorer kan minska gapets storlek, som fler i arbete och ökad produktivitet. Detta är av många skäl viktiga reformer, som länge sågs som närmast omöjliga att realisera. Men mycket tyder på att vi både kan arbeta mer och vara mer produktiva i välfärdstjänsterna.

Bedömnarna är dock överens om att detta inte täcker gapet. Framför allt är detta drivet av medborgarnas ökande efterfrågan på bättre välfärd i takt med att inkomsterna

ökar. Så har varit fallet hittills, och inget tyder på att vi vill avstå från bättre välfärd kommande decennier.

Självklart kan man även prioritera hårdare inom budgeten och sätta ökade resurser till välfärdstjänster framför annat, såsom socialförsäkringar. Så sker redan i viss mån. Men då handlar det på sikt om stora omprioriteringar.

Det gap som redan finns leder också till att människor söker sig bättre lösningar vid sidan av, såsom privata sjukvårdsförsäkringar. Över en halv miljon svenskar har redan sådana. Även om de förbättrar livet för många och kortar köer till offentlig vård blir de en sorts nödlösning.

I stället är det rationella svenska sättet att hantera en frågeställning som denna att ta den massiva kunskapen närmare förslag till reform – och sedan beslut. Alla tjänstemannaprodukter bör följas av en parlamentarisk utredning.

Alla tjänster utvecklas bättre när enskilda konsumenter har makt över sina pengar. Då främjas innovation och effektivitet. Samtidigt finns det brett stöd för att välfärdstjänsterna måste nå alla med god kvalitet i tid. I en motion på detta tema under föregående riksmöte förordade jag därför en förutsättningslös utredning om välfärdens framtida finansiering, helst som en parlamentarisk utredning med bred sammansättning från riksdagen.

När utskottet behandlade denna framställan konstaterade man följande: Utskottet kan notera att en utredning kommer att tillsättas i syfte att lämna förslag om hur regleringen av användningen av offentliga medel för driften av skattefinansierad verksamhet bör utformas. Dessutom har Ägarprövningsutredningen nyligen lämnat sitt slutbetänkande. Skattemedel ska användas till just den verksamhet de är avsedda för och vinstjakten som incitament hör inte hemma i välfärdssektorn. Förutsättningen för att privata aktörer ska få verka inom välfärdssektorn ska vara att syftet med verksamheten är att tillhandahålla utbildning, vård eller omsorg av god kvalitet. Utskottet vill avvakta utredningens resultat och den fortsatta beredningen av Ägarutredningens slutbetänkande innan det tar ställning till nya åtgärder för att ytterligare säkra kvaliteten inom välfärdens områden, och med detta lakoniska påstående avslag man sedan den aktuella motionen.

Det problem som uppstått med detta motiv för avslag är dels att den omnämnda Ägarprövningsutredningen helt lagts åt sidan i Regeringskansliet, dels har den nytillsatta utredningen inte alls någon förutsättningslös ingång till frågeställningen om hur välfärdens framtida finansiering bäst kan garanteras utan en snäv ideologisk vinkling på att i det närmaste förbjuda vinstuttag i välfärdssektorn.

Det senare är enligt min mening ett mycket allvarligt hot mot hela välfärdssektorn och, inte minst, hur den ska vara finansiellt hållbar i framtiden om inte fler nyanser än krav vinststopp får finnas med i diskussionen.

Jag vill därför att utredningen om hur en hållbar finansiering av framtidens välfärd kan uppnås genomförs inom ramen för en bred parlamentarisk samling, och inte med endast en politiskt vinklad ingång som utskottet hänvisat till. Jag vill att riksdagen med bifall till denna motion ger regeringen det tillkänna.

Finn Bengtsson (M)